

Klasifikace Světové zdravotnické organizace WHO (World Health Organization) pro onemocnění myalgická encefalomyelitida/chronický únavový syndrom (ME/CFS) a fibromyalgický syndrom (FMS)

Marjorie van de Sande, B Ed, Grad Dip Education
Ředitel pro vzdělávání

Lékaři a právníci reprezentující pojišťovny často agresivně prohlašují, že onemocnění ME/CFS a FMS jsou duševní povahy. Je důležité znát klasifikování těchto nemocí Světovou zdravotnickou organizací WHO, protože její informace mohou vyvrátit taková nepravdivá tvrzení.

Fibromyalgie

Světová zdravotnická organizace začlenila fibromyalgii do desáté revize Mezinárodní klasifikace nemocí ICD (International Classification of Diseases) v roce 1991, revize byla publikována v roce 1992. Fibromyalgii byl přiřazen kód M 79.0 a byla klasifikována jako nekloubní revmatismus.

Myalgická encefalomyelitida/Chronický únavový syndrom

Světová zdravotnická organizace začlenila ME/CFS do desáté revize Mezinárodní klasifikace nemocí v roce 1991, revize byla publikována v roce 1992. Postvirový únavový syndrom je klasifikován jako nemoc nervové soustavy s kódem G93.3. Do této kategorie je začleněna i benigní myalgická encefalomyelitida.

Klamavá tvrzení

Někteří lékaři ovlivnění psychosomaticko-kognitivně behaviorální školou nepříznivě ovlivnili zdraví mnoha pacientů prohlášením a publikováním tvrzení, že chronic fatigue syndrome (zkr. CFS) je zařazen do kategorie neurastenie v kapitole duševní nemoci Mezinárodní klasifikace nemocí. Diskuse k tomuto tématu zasáhla 22. ledna 2004 dokonce i britskou Sněmovnu lordů.

Konec dokumentu.

Mezinárodní klasifikace nemocí MKN (International Classification of Diseases (ICD)) Světové zdravotnické organizace WHO (World Health Organization) desátá revize odlišuje tyto pojmy:

Chronický únavový syndrom neboli doslovný překlad, tj. syndrom chronické únavy je jmenovitě v ICD-10 uveden v jejím třetím svazku (v Abecedním seznamu- obr.1) vydaném v roce 1994. Ekvivalentní názvy - postvirový únavový syndrom (zkr. PVFS), benigní myalgická encefalomyelitida (zkr. ME) najdeme pod kódem **G93.3** v kategorii neurologických onemocnění v kapitole **VI** Nemoci nervové soustavy, **G90-G99** Jiné poruchy nervové soustavy. Pro upřesnění: **ICD-10** má tři svazky. Vlastní klasifikace ICD-10 vyšla v prvním svazku v roce 1992, ale termín CFS se do ní ještě nedostal, protože se objevil příliš pozdě (z hlediska harmonogramu přípravy publikace). Pod G93.3 uvádí jako ekvivalenty ME a PVFS. Druhý svazek - Pracovní příručka ke klasifikaci - vyšel v r. 1993. **Termín CFS se v ICD-10 objevuje až ve třetím svazku publikovaném v r. 1994 - v Abecedním seznamu. Nachází se pod S (syndrom), jako únavový chronický, as fatigue chronic. Nejdůležitější je, že je zařazen pod G93.3 jako termín ekvivalentní s ME a PVFS.** V prvním svazku není, protože v době jeho vydání to byl nový, ještě dostatečně nezavedený termín. Nicméně jemu ekvivalentní termíny ME a PVFS v prvním svazku jsou, a to pod G93.3.

INTERNATIONAL CLASSIFICATION OF DISEASES

Syndrome—continued

- epileptic (see also Epilepsy) G40.9
- - special G40.5
- erythrocyte fragmentation D59.4
- exhaustion F48.0
- extrapyramidal G25.9
- - specified NEC G25.8
- eye retraction H50.8
- eyelid-malar-mandible Q87.0
- facial pain, paroxysmal G50.0
- familial eczema-thrombocytopenia (Wiskott-Aldrich) D82.0
- fatigue F48.0
- - chronic G93.3
- - postviral G93.3

Syndrome—continued

- hypermobility M35.7
- hypersomnia-bulimia G47.8
- hyperventilation F45.3
- hypokalemic E87.6
- hypopituitarism E23.0
- hypoplastic left-heart Q23.4
- hypopotassemia E87.6
- hypotension, maternal O26.5
- idiopathic cardiorespiratory distress, newborn P22.0
- iliotibial band M76.3
- immobility, immobilization (paraplegic) M62.3
- immunodeficiency

Český překlad MKN-10, třetí svazek, Abecední seznam:

MEZINÁRODNÍ KLASIFIKACE NEMOCÍ

Syndrom – pokračování

- trisomie NJ Q92.9
- - 13 Q91.7
- - - meiotická nondisjunkce Q91.4
- - - mitotická nondisjunkce Q91.5
- - - mozaika Q91.5
- - - translokace Q91.6
- - 18 Q91.3
- - - meiotická nondisjunkce Q91.0
- - - mitotická nondisjunkce Q91.1
- - - mozaika Q91.1
- - - translokace Q91.2
- - 20(q)(p) Q92.8
- - 2 Q90.9
- - - meiotická nondisjunkce Q90.0
- - - mitotická nondisjunkce Q90.1
- - - mozaika Q90.1
- - - translokace Q90.2
- - 22 Q92.8
- trombocytopenie s chyběním radia (TAR) Q87.2
- tři X chromozomů, u ženy Q97.0
- turecké šavle Q26.8
- týrané(-ho)
- - dítěte T74.1
- - manželky T74.1
- tyreo-adrenokortikální insuficience E31.0
- únavy F48.0
- - chronické G93.3
- - po viróze G93.3

Syndrom – pokračování

- XXXX, ženský Q97.1
- XXXXX, ženský Q97.1
- XXXXY Q98.1
- XXY Q98.0
- zahuštěné žluči (novorozence) P59.1
- zakřivené šavle Q26.8
- závislosti – kóduj F10–F19 s .2 na čtvrtém místě
- závratí H81.9
- získané imunodeficience – viz Onemocnění virem lidské imunodeficience (HIV)
- zpožděné fáze spánku G47.2
- způsobený abnormalitou
- - chromozomů Q99.9
- - - pohlavních (heterochromozomů)
- - - - mužský fenotyp Q98.9
- - - - ženský fenotyp Q97.9
- - - určenou NJ Q99.8
- ztráty soli N28.8
- ztuhlosti celkové (stiff-man syndroma) G25.8
- žlutých nehtů L60.5
- Synechie (přední) (duhovky) (zadní) (zornice) H21.5**
- nitroděložní N85.6
- Synestezie R20.8**
- Syngamosis B83.3**
- Synchondrosis**
- abnormální Q78.8
- ischiopubická M01.0

Objasnění Světovou zdravotnickou organizací

Dr. B. Saraceno z WHO 16. října 2001 písemně objasnil klasifikaci. „Chci objasnit situaci týkající se klasifikace neurastenie, únavového syndromu, postvirového únavového syndromu a benigní myalgické encefalomyelitidy. Chci zřetelně vyjádřit, že Světová zdravotnická organizace od desátého vydání Mezinárodní klasifikace nemocí v roce 1992 a jeho pozdějších verzí nezměnila svůj postoj k těmto onemocněním.“

„Postvirový únavový syndrom zůstává zařazen pod nemocemi nervového systému s kódem G93.3. Do této kategorie je začleněna i benigní myalgická encefalomyelitida.“

„Neurastenie zůstává v kapitole nemoci duševní a poruchy chování s kódem kategorie F48.0. Do této kategorie je zařazen i únavový syndrom (ne CHRONICKÝ ÚNAVOVÝ SYNDROM). Postvirový únavový syndrom je však z F48.0 výslovně vyloučen.“

Další objasnění

Andre l'Hours z ústředí WHO podal 23. ledna 2004 další písemné objasnění.

„Potvrzujeme, že podle taxonomických principů, kterými se řídí Desátá revize Mezinárodní klasifikace nemocí a příbuzných zdravotních problémů Světové zdravotnické organizace (ICD-10), **není dovoleno zařadit stejný stav do více než jedné rubriky, neboť to by porušilo zásadu vzájemné vylučnosti** (exkluzivity) jednotlivých kategorií a subkategorií.“

Pan l'Hours uvedl, že každá země akceptující směrnice WHO pro názvosloví **je povinna přijmout klasifikaci ICD.**

Objasnění Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR

Sdělení Mgr. Jiřího Holuba, zástupce ředitelky Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR, Palackého náměstí 4, 128 01 Praha 2, www.uzis.cz ze dne 19.02.2007 a 22.2.2007:

„...MKN – 10 se vyskytuje ve třech svazcích. Prvním svazkem je seznam diagnóz nemocí a přidružených zdravotních problémů podle jednotného klasifikačního klíče, druhý svazek je instruktážní příručka k používání této klasifikace a třetí svazek obsahuje abecední seznam národních názvů nemocí a přidružených zdravotních problémů, včetně synonym. Dále bych chtěl upozornit, že první díl vyšel ve dvou modifikacích a to za prvé jako úplný překlad, který má povahu oficiální pomůcky a za druhé jako kapesní vydání, které není proti úplnému knižnímu znění úplné (viz vysvětlení v úvodu u obou publikací).

Nikde v českém vydání není doporučení používat pro chronický únavový syndrom kód F48.0 a ani nikde není řečeno, že diagnózy pod kódy F48.0 a G93.3 jsou stejné choroby. Bylo by to v rozporu s filosofií MKN 10.

... český překlad zcela odpovídá po věcné i formální stránce anglickému originálu WHO.

... pokud je diagnostikován chronický únavový syndrom (jedno podle jakých relevantních kritérií) měl by být použit kód G93.3.“

Pro další informace navštivte:

<http://www3.who.int/icd/currentversion/fr-icd.htm>

<http://www.who.int/classifications/en/>

www.uzis.cz